

EPISCOPUL IOAN SUCIU
(1907-1953)

IOAN SUCIU

Episcopul Ioan Suciu s-a născut la 4 decembrie 1907 la Blaj. A urmat studiile liceale în orașul natal și studiile teologice la Roma, obținând titlurile de doctor în teologie și filosofie. A fost hirotonit preot la Roma, la 29 noiembrie 1931.

Când a revenit în țară, a fost numit profesor de religie și limba italiană la Liceul Comercial de băieți, apoi la Academia de Teologie din Blaj la catedra de Morală și Pastorală.

La 6 mai 1940 a fost numit episcop iar la 20 iulie 1940 a fost hirotonit episcop titular de Moglena și auxiliar al episcopului Valeriu Traian Frențiu de la Oradea.

După Dictatul de la Viena (1940), a rămas în teritoriul intrat sub ocupație horthystă și a fost persecutat de autoritățile maghiare.

În 1947, Sfântul Scaun l-a numit Administrator Apostolic al Arhidiecezei de Alba-Iulia și Făgăraș, funcție pe care a îndeplinit-o cu mare răspundere în acea perioadă dificilă.

La 15 mai 1948, cu prilejul sărbătoririi centenarului Adunării de la Blaj din 3/15 mai 1948, la care au luat parte inclusiv înalți demnitari comuniști precum Gheorghe Gheorghiu-Dej și Petru Groza, mitropolitul ortodox Nicolae Bălan a ținut un discurs în care le-a solicitat greco-catolicilor să revină în sânul Bisericii Ortodoxe. Episcopului Ioan Suciu nu i s-a permis atunci să ia cuvântul.

La 3 septembrie 1948, episcopul Ioan Suciu a fost depus din funcție prin decret guvernamental, însă acest lucru nu l-a împiedicat să-și continue activitatea. A fost reținut timp de două zile și i s-a cerut să nu mai predice dar, după ce a fost pus în libertate, episcopul nu a renunțat la îndatoririle sale, în pofida pericolului la care se expunea.

După simulacrul de sinod desfășurat în Cluj la 1 octombrie 1948 care a proclamat unirea cu Biserica Ortodoxă Română, toți cei șase episcopi greco-catolici aveau să fie arestați.

Ioan Suciu a fost arestat la 28 octombrie 1948 și dus la Securitatea din Sibiu, iar de aici în temnița de la Ministerul de Interne. De la București a fost trimis la Dragoslavele, apoi la mănăstirea ortodoxă de la Căldărușani. În mai 1950 a fost adus din nou la Ministerul de Interne și anchetat. De la Ministerul de Interne a fost trimis în închisorile Văcărești și Jilava, pentru ca, în octombrie 1950, să fie transferat la penitenciarul din Sighetu Marmației.

Din pricina regimului de exterminare la care a fost supus, episcopul Ioan Suciu a murit în noaptea de 26 spre 27 iunie 1953.

15 mai 1946

Scrisoare a episcopului Ioan Suciu către prefectul județului Bihor în cadrul căreia prezintă și explică incidentele produse la Oradea în timpul manifestărilor organizate cu prilejul sărbătorii de 10 mai

Potrivit episcopului Ioan Suciu, incidentele au fost provocate de agitatorii comuniști și de extremiștii maghiari. Acestea s-au soldat cu moartea a doi țărani și rănirea a zeci de țărani și soldați români.

(ACNSAS, fond Documentar, dosar nr. 12640, ff. 3-7)

DOMNUL PREFECT,

In jurul sarbatoarei nationale de 10 Mai aceasta, s'a creiat o atmosfera - in temeiul unor incidente locale, - care este foarte daunatoare linistei si pacii dintre cetatenii acestui municipiu.

Exploatand in chip sectar si patimas incidentele, unii oameni politici si ~~ziare~~ unele ziare au ridicat acuze grave, calomnioase si daunatoare buneii intelegeri intre locuitorii acestu-i oras, asupra corpului profesoral roman, vizand apoi precis pe unul sau pe altul dintre profesori, - asupra carora pare ca din principiu, de un an incoace trebuie sa cada raspunderea pretinselor si altor incidente, fara sa aibe putinta de a se apara in aceia masura. Acuzele se ridica deasemenea asupra tineretului scoalelor romane secundare din localitate, umilindu-l cu fel de fel de epitete.

Socot ca este o datorie ~~amea~~ iau apararea celor calomniati si loviti intrucat am fost mai mult decat oricare informator al Dvs. martor cu prezenta, la desfasurarea programului sarbatoririi si in aceia vreme sunt cunosctor a o multime de imprejurari antecedente, pline de imponderabile morale ce s'au resfrant asupra zilei de 10. Mai.

ANTECEDENTE :

-1940-

In patru ani de zile, luand punct de manecare funebrul dictat dela Wiens, orice incident public de natura a se putea pune in sarcina poporului roman din aceste parti, i-se punea. Noi purtam vina daca nu-s trenuri noi purtam vina daca nu-i paine, nu-i sare, nu-i zahar; noi purtam vina da-barbati erau coborati si munciti in minele de carbuni pana la istovire; dacã fetele erau invagonate si duse pe moșile grofilor lasand in paragina ogoarele si ograda lor; noi eram de vina daca ni se devastau seminariile, daca profesorii erau urmariti, retinuti in domiciliu fortat, dacã elevilor li se aplicau cele mai drastice masuri pentru a-i Maghiariza, etc., etc.

Cand a venit Comisia Italo-Germana sa verifice plangerile poporului roman ajuns in adevarata robie, lupii pozau in victime de-ale mieilor, iar Steluta dela Ip, copila de cateva luni, masacrata in leagan, purta vina, din preuna cu ceilalti 157. de victime, de a fi tras cu arma asupra armatelor Hortiste, opt zile dupa trecerea lor prin satul amintit. Comisia ajunse pana acolo sa mi arate lista nominala a ranitilor care apoi s'a verificat a fi fost o inselatorie, iara mortii prin impuscare, sa fie declarati disparuti cu interzicerea de a-i introduce in matricole, nu cumva sa se mai poata ca de ca au fost masacrati de ei.

Dar elevele si elevii, fii si fiice ale poporului roman, ce au avut de indurat? Aproape unul fiecare are cate o cicatrice in suflet, incepand cu ce-i dela gradinita, amenintati daca se mai roaga in limba materna, pana la cei mai marisori care au indurat torturi morale pana la lesinuri, eliminari batai, umiliri, incat s'a vazut ca o clasa intreaga de prunci de tarani, dela o scoala primara sa fuga de spaima peste granita, etc., etc.

Toate acestea s'au uitat in toamna anului 1944, dar ranile multora in ca sangereaza iara cicatricile erau sensibile. Ce sa spunem dacã cineva le iriteaza si vrea sa le redeschida? Mai cu seama dacã aceiasi care le-au provocat revin sa implineasca opera?

ANTECEDENTE

-1944-

Din Octombrie-Noembrie 1944, aceasta iritare neinteleasa, absurda s'a facut din partea populatiei Maghiare a orasului.

In noembrie 1944, cu plecarea de aici a putinelor autoritati romane revenite, populatia Maghiara a rupt, a schimbat in cateva zile orice inscripție romaneasca vizibila undeva. A raspandit apoi vestea in oras ca de data aceasta, nu ca in 1940, trebuie sa plece toti romanii, ceea ce a ingrozit pe atatia, incat multi au plecat si din aceia care ramasesera aci sub regimul de guvernare Hortista, fiindca noua lor democratie se arata mai cruda in ura fata de neamul nostru.

In aceiasi vreme in oras se mentineau toate dispozitiunile hortist care interziceau romanilor sa-si recapete bunurile si sa revina in casel lor, unde in chip barbar si cu neagra ura au fost expulzati in 1940.

In aceiasi vreme cand armata Maghiara lupta intreaga contra eliberatorilor aliati, cand spitalele erau pline de raniti romani, in lupta impotriva hitlerismului si hortismului, aci in Oradea, in plina strada, norodul Maghiar de nimeni stingherit si apostrofat, striga impotriva armatei romane care pleca pe front "Acestia sunt fascistii". Zilnic cerceam pe atunci spitalele cu raniti, zilnic eram martor cum durerea lor fizica era coplesita de durerea lor sufleteasca, vazand la ce a ajuns populatia romaneasca a orasului. Plangeau ochii lor, dar mai presus de toate plangeau ranele lor. Tot atunci printre tinerii elevi ai scoalelor maghiare din localitate se faceau organizatii pentru a savarsi acte de sabotaj, etc. in dosul frontului.

Ei, bine, domnule Prefect, credeti ca s'a auzit glas de "ungur democrat" care sa apere ceiace era dreptate, sau macar sa micsoeze sentimentele de vrasmasie cu care de invaluiuau inca? Unde erau "democratia maghiari" sa infiereze "sentimentele fasciste", -ura fata de neamul romanesc. etc., -care clocotea in inimile fratilor lor de sange?

ATMOSFERA

ZILEI DE ZECE MAI

Pe acest fond priviti apropierea zilei de 10. Mai, zi a neamului, a Patriei, a Armatei, a tineretului, a scolarimei, asa cum fusese totdeauna in aceasta tara.

Cu cateva zile inainte se auzise decizia Ministrilor de Externe aliati dela Paris, referitor la apartinenta Ardealului. Cum au reactionat Ungurii? Refuzul de a participa la orice praznic romanesc, patriotic sau politic, in aceste zile. Stiti prea bine ca delegatul "Uniunii Populare Maghiare" nu a venit la serbarea de 10. Mai, desi era luat in program sa vorbeasca. Poate mai stiti propaganda lor era atat de vie incat s'au facut intruniri mai mult s'au mai putin secrete pentru a prelua posturile de raspundere din oras, ca in vederea aceasta au venit din Ungaria mai multi ca sa preia locuintele romanilor, ca s'au vazut tarani Unguri care au retras cauza judecatoreasca predata avocatului roman, cu greu sacrificiu, deoarecece in curand vor fi aci Ungurii; ca prin oras circula svonul: "Zece Mai va fi inecat in sange de Roman", asa cum se facea in timpul celor 4. ani de surghin, lovind romanii, gurmarind pana si pe episcopi, cu lozinca "Nem lesz többet 10. Mai", fiind pentru ei una din cele mai urgente zile, serbata de poporul nostru cu mare fast tineresc si ostasesc.

Poate mai stiti ca in acele zile se risipeau si raspandeau hartii volante, care pregateau astfel adunarea din 12. Mai.

"Magyarok !!

Majus 12-én a saját érdekében ne tüntesetek Románia mellett, csak így lesz Erdély a miénk. M.N.Sz.

Magyarok!

12-én ne vonulyatok fel mart Erdély csak így lesz a miénk.

M.N.Sz.

Magyarok !

Magyar munkáság ne tüntes fel Vasárnap.

/indescifrabil/

Tara pentru a vadi mai mult ce mocnea in sufletul lor in acele zile, e mai bine sa va reamintiti, Domnule Prefect, scena petrecuta in ziua de 11. Mai, pare-mi-se, la sedinta "Comisiei Sindicatelor locale" cand un membru marcant al organizatiilor democrate maghiare, a anuntat protestul care se va face fata de aceea decizie dela Paris a Ministrilor de Externe Aliati, nevoind ungerii sa o accepte /sic/.

Pe acest fond judecati manifestarea romaneasca dela 10. Mai.

ZIUA DE ZECE MAI

IN PIATA

Cu 50. de minute inainte de venirea Domniei Voastre pe tribuna din piata, adica la orele 10, ma aflam de fata.

Norodul romanesc de fata la serbare a inceput sa ureze si sa acla me "Regele si Patria", "Regele si Armata". Remarc: nu erau elevii, ci in treg poporul- caci cea mai mare parte a elevilor erau in alta parte pregatiti pentru defilare. Nu erau lozinci politice uralele, ci strigatam

unui popor in sarbatoare. Ma intreb Domnule Prefect, decand sunt interzise aclamarile si ~~xixixixix~~ uralele adresate M.S.Regelui, Coroanei, Patriei si Armatei, intr'o zi de praznic al lor deci cand nu sunt nici deplasate, nici tendentioase ? Dimpotriva, Onor Minister al Cultelor, prin adresa Nr.629/1946, ne cere sa aducem la cunostiinta credinciosilor ca "intre guvernul Roman si M.S.Regele sunt cele mai cordiale relatii. Guvernul roman sprijineste in mod sincer si cu toata hotararea Coroana"aceas pentru a inlatura svonuțiile care invenieaza si invrajbesc relatiile dintre frati. Cum se face atunci ca in vreme ce noi raspandim aceasta precizare, autorizata a Ministerului, inalti functionari Ad-tivi ai județului, in fata acelorasi cetateni, rostesc dela microfon "Le-am auzit destul", " destul, a fost " ? Si aceasta in ziua de 10.Mai, cand pentru toate lozincile politice nu era destul !

Cam o jumătate de ora in urma acestor aclamatiuni au venit cateva grupuri politice care au inceput sa replice lozincile partidelor politice din guvern. Atunci s'a nascut un adevarat concurs de vociferari inofensive la inceput, intre poporul roman adunat la sarbatoare si reprezentantii grupurilor politice rasletiti grupe-grupe intre multimele adunate in piata. Putin inainte de orele 11.deci cu intarziere de 50' dupa programul stabilit si dupa ora fixata pe invitatii, ati sosit Domnia Voastra dimpreuna cu celelalte autoritati locale, incepandu-se seria cuvantarilor ocazionale. Aclamatiile si uralele au insotit, au intrerupt cuvantarile tuturor, ca de obicei, dupa cum corespundeau sau nu corespundeau semnificatiei de 10.Mai. Cand a ajuns sa vorbeasca delegatul F.N.D.-ului din Bucuresti, Dl.Patrascu, intreruperile erau juste protestari impotriva ingerintelor politice in atmosfera sarbatoarei. Intr'o sarbatoare de infratire de avea sa caute barfirea dusmanilor politici? Nu a spus-o oare Dl.Prim Ministru in ziua de 12.Mai, la dejunul de amiazi, ca infratirea trebuie sa se intinda pana la cei care au alte vederi politice ? Vorbitorul dela microfon, in aceiasi discurs in care a propovaduit infratirea romanilor si a ungarilor, a predicat vrasmasie romanilor de alta tinuta politica, jignind prin abuz de situatie sentimentele multora din popor adunati la praznic national, nu politic "Zece Mai". Si in parlament se intampla astfel de intreruperi. Daca unul din D-nii profesori si-au exprimat cu glas mare indignarea, nu poate sa i-se reproseze nimic, doar ca era mai aproape, caci in aceiasi vreme in fata vorbitorului multimea vocifera indignata de aceasta profanare a sarbatoarei. Nu se poate aduce prin urmare nici o invinuire corpului profesoral si nici in parte unuia sau altuia dintre profesori pentru o atitudine care avea sa salveze puritatea zilei de 10.Mai. Mai putin elevilor scoalelor noastre care au defilat in desavarsita ordine si disciplina. Afara de incidentele acestea la care ati fost martor si D.Voastra, au fost si provocarile maghiarilor sovini care sub chip de partide democratice, risipiti in grupuri de agitatori, loveau copiii peste gura cand strigau: "Regele! Regele!", izbeau pe la spate taranii veniti si ii injurau cu fiecare aclamare ce nu le convenea. A trebuit puterea de stapanire a poporului nostru obisnuit cu astfel de provocari, casunate cu intentia de a turbura sarbatoarea, ca sa nu se intample lucruri mai grave. A folosit mult si indemnul la rabdare al Jandarmilor si al domnilor judecatori de serviciu. Printre toate acestea v'ati intrebat oare unde-s steagurile trei culori in aceste zile ? cel putin atata atentie sa arate de 10.Mai. si alte sarbatori nationale. Nu-i mirare cand insasi primaria orasului de 1.Mai.1946 si alta data ne-a cerut noua imprumut steagul trei culori romanesc. Daca aceasta nu o numiti sfidare si provocare, ce mai puteti numi cu acest cuvant ?..

SERBAREA
LA TEATRU

Ce s'a intamplat apoi la serbarea de dupa masa a aceleiasi zile trebuia sa umple de revolta, cum s'a si intamplat sufletul intregului popor de fata in sala teatrului municipal. E bine sa aveti informatia ca D-nii profesori nu au fost de fata, -caci pentru doua sute de membri ai corpului didactic roman, nu s'au aflat decat 5.bilete- iar elevii nu au fost invitati din capul locului. Aceia care au ajuns in "galerie" s'au strecurat intamplator. Intamplarea o stiti. Sceneta miscatoare jucata de artistii teatrului de West ne-a facut sa revedem mormintele strajuite d

s'au tras focuri de revolver/ Profesorii /asupra unora dintre ei s'au pornit urmaritorii politiei/ Elevii care sunt fiii poporului nostru si nadejdea tarii, /barfiti si batjocoriti in rasul colegilor lor maghiari, Taranii romani /loviti, arestat, raniti si asasinati/ ? Dar acuza lor a fost si este inca, durere, refrenul ungurilor, a multora dintre ei.

In urma acestor expuneri, drept concluzie, apelam la simtul D. Voastre de dreptate si la demnitatea straveche de cetatean roman democrat in cel mai genuin inteles, Va rog, Domnule Prefect, sa dispuneti :

- 1.- Imediata incetare a campaniei de presa dusa impotriva profesorilor si elevilor romani din acest oras.
- 2.- Incetarea urmaririi politienesti a profesorilor inculpati de "crime" comise in vazul si auzul tuturor, in ziua de 10. Mai.
- 3.- Repararea onoarei vatamate a corpului profesoral in modul in care aflatii mai potrivit.
- 4.- Sanctionarea dupa merit a acelor care au lovit in soldati si a acelor care au asasinat pe taranii romani.
- 5.- Pentru viitor : Sarbatorile intregului neam sa fie organizate de armata, de scoli, cu concursul Prefectului si al Primariei, nici decur al partidelor politice.

6.- In programul zilelor de sarbatori nationale sa nu fie siliti sau prea solicitati sa participe ungurii, cel putin deocamdata, deoarece cum s'a vazut si la 10. Mai -e dureros pentru ei ca trebuie sa se bucure de ce ne bucuram noi. Pretutindenea unde ei nu au luat parte activa la program, praznicul a iesit foarte bine. Sa se rezerve colaborarea si omulatia pe alte planuri si taramuri, si sunt destule, unde infratirea se poate realiza mai in graba.

Este obstesca convingerea ca unitatea sufleteasca a populatiei romane din acest oras, greu lovita de cele intamplate, va putea sa se refaca in mare parte printr'un raspuns favorabil pe care-l dati acestui raport.

In aceasta speranta , Va rog sa primiti, D-le. Prefect, expresiunea sentimentelor mele de veche si aleasa consideratiune ce va pastrez.-

Oradea, 15. Mai. 1946.

s.s. IOAN SUCIU,
Episcop Roman - Unit.

Pentru conformitate,

24 iunie 1946

**Notă a informatorului „Mihai” referitoare la ciclul de
conferințe ținute în București de episcopul Ioan Suciu
în intervalul 18-19 iunie**

(ACNSAS, fond Documentar, dosar nr. 8792, f. 62)

24 Iunie 1946

"Mihai"

62

11
N O T A - 294

Episcopul Ioan Suciu, vicar la Episcopia Unită de la Oradea, care a ținut un ciclu de conferințe la Catedrala romano-catolică Sf. Iosif din Str. G-ral Berthelot, în zilele de 14 - 19 Iunie, a făcut la conferința din 17 Iunie a.c., aluziuni răutăcioase la adresa aliaților noștri din Răsărit, întrebunțând următoarea comparație :

["Stalin se aseamănă cu Sanson din Biblie, care, orbit, a voit să lovească pe adversarii săi și a dărânat stâlpii templului, pierind și el împreună cu cei aflați în templu. Așa va cădea și Stalin sub ruinele dărâmăturilor sale".]

Pr. Leluțiu, unit, care a procurat informația sursei noastre "Mihai" și-a exprimat îngrijorarea față de asemenea provocări și este de părere ca să fie oprit conferențiarul de a mai debita insinuări de felul acesta.

26 iunie 1946

**Notă a informatorului „Ion” în care se arată că episcopul
Ioan Suciu a fost atenționat de ministrul de Interne,
Teohari Georgescu, pentru conținutul conferințelor
sale ținute în București**

(ACNSAS, fond Documentar, dosar nr. 8792, f. 64)

26 Iunie 1946

"Ion"

11
NOTA - 297

64

In legătură cu ciclul de conferințe ținute de ep. Suciū, vicar la Episcopia Unită din Oradea, în București la catedrala Sf. Iosif, cercurile catolice comentează următoarele fapte :

- Episcopul Suciū la conferința cu subiectul "Adevărul", vorbind în fața unui public extrem de numeros, a atacat sistemul de inducere în eroare pe toate planurile, practicat de U.R.S.S.;

- La a doua conferință, Ministrul de Interne Teohari Georgescu l-a chemat pe Suciū și i-a atras atenția că face rău, întrebuintând metode cari ar putea indispuce pe marea noastră vecină dela Răsărit. La aceste reproșuri, Suciū a răspuns că lui nu-i este frică și că, mai mult decât atât, este chiar dispus să scrie și să publice tot ce a vorbit, deoarece aceasta este convingerea sa;

- După toate conferințele, episcopul Suciū a fost condus dela Catedrală acasă cu o mașină americană, ca să nu fie expus unui eventual atac comunist.

27 iunie 1946

***Notă-sinteză* referitoare la conferințele ținute de episcopul
Ioan Suciu în București în zilele de 14-21 iunie**

În document sunt redată câteva fragmente din spusele episcopului Ioan Suciu, considerate critice la adresa regimului comunist și URSS. De asemenea, este realizată o interesantă caracterizare a episcopului, în care este surprinsă o trăsătură ce avea să se confirme peste puțin timp: „este o foarte puternică personalitate, care e în stare să sufere martiriul pentru lupta pe care o duce în favoarea catolicismului”.

(ACNSAS, fond Documentar, dosar nr. 8792, ff. 65-73)

65

Activitatea Episcopului unit IOAN SUCIU,
la Bucuresti, in zilele de 14-21 Iunie 1946.-

In cadrul "Frontului Unic de Rugăciune", acțiunea catolică pentru unirea tuturor românilor într'o singură credință s'a manifestat printr'o serie de conferințe, regulate săptămânale, ce au început încă din luna Aprilie a.c. și s'au ținut la următoarele centre din București :

1.- La sediul Episcopiei Unite din Strada Batiștei 28, unde ședințele ce se țin in fiecare Joi, sunt conduse de Monsegniorul Ghika și la care participă persoanele de încredere și cu invitațiuni speciale ;

2.- La domiciliul Monsegniorului Ghika, din Bulevardul Dacia nr.1, cu studentele și studenții cei mai devotați, de două ori pe săptămână ;

3.- La sediul bisericii unite din Str. Polonă Nr.48, unde se țin ședințe pentru bărbați și femei, de două ori pe săptămână pentru fiecare grup separat, conduse de preotul unit Mircea Todirici.

Această activitate catolică a fost intensificată in ultimul timp prin ciclul de conferințe ținute de episcopul Ioan Suci, vicar al episcopiei unite din Oradea, in zilele de 14 - 21 Iunie a.c.

Conferințele au avut loc :

- in zilele de 14, 15, 16, 17, 18 și 19 Iunie

orele 19 - 20, la Catedrala Sft.Iosif, pentru toți creștincioșii;

- în ziua de 20 Iunie, ora 18,15, în Str:Polonă nr.48, pentru auditoriul permanent al Monsegniorului Ghika, din Strada Batiștei nr.28 și

- în ziua de 21 Iunie ora 17, tot în Strada Polonă 48, pentru grupul de bărbați al preotului Todirici.

Conferințele dela Catedrala Sft.Iosif.

În primele zile Ep.Suciu a avut un auditor restrâns, însă ulterior catedrala devenise neîncăpătoare.

În primele conferințe, Ep.Suciu a luat poziție în contra comunismului, pe care l-a combătut.-

În urma sfaturilor date de Monsegniorul Ghika, conferențiarul a schimbat tactica și a făcut doar aluzii în contra comunismului, în timp ce vorbea despre subiecte religioase (pur dogmatice).-

Este posibil ca tonul conferințelor să fi fost temperat și în urma unor indicațiuni primite din afară cercurilor catolice.

Ep.Suciu a declarat într'o conversație (sursa "Costache") că a fost întrebat de un membru marcant al P.C., [dacă a primit instrucțiuni dela Papa de a ataca comunismul, la care a răspuns negativ.-

Sursa "Ion", a semnalat comentariile cercurilor catolice cu privire la această converbire, după care *Se crede că* acel membru al P.C. ar fi fost Ministrul de Interne Teohari Georgescu, care i-a atras atenția Ep.Suciu asupra răului ce-l face prin metoda sa, care ar putea îndispune pe marea noastră vecină dela Răsărit.-

Câteva idei din conferințele ep.Suciu, au fost semnalate de sursele noastre : "Costache", "Mihai" și "Ion".

1.- La conferința cu subiectul "Cetatea binelui și cetatea diavolului" ep.Suciu a spus:

- ".....sunt aliații diavolului toți acei care nu fac parte din cetatea binelui (aluzie transparentă la comuniști) și imperiul lor se va prăbuși asemenea templului dărâmat de Samson (aluzie la Stalin)" .., acest pasagiu fiind relevat de sursele "Costache" și "Mihai", precum și de preotul unit Ieluțiu care a procurat informația sursei "Mihai".

- "....comunismul este lipsit de spiritualitate și deci este bazat pe un fals. Creștinii au la bază iubirea, setea de adevăr, de spirit și iată pentru ce biserica este antipodul tuturor negațiilor".

- "...comuniștii au scris pe o cazemată "mai tare decât Dumnezeu" și o bombă a lovit drept în această inscripțiune, sau pe un vapor a fost scris: "Fără frică de Dumnezeu" pentru ca vaporul să fie lovit tocmai în partea cu inscripțiunea reprodusă".-

2.- La conferința cu subiectul "Unde-i fericirea?" ,din 15 Iunie, ep.Suciu spune :

- "....sunt unii care măsoară fericirea cu ceasul (U.R.S.S.??)..6 ore de lucru, 8 ore de lucru, 10 ore de lucru. Vai vouă care ați transformat viața într'un ceasornic. Cum poate să existe fericire acolo, unde viața s'a materializat devenind un simplu ceasornic ?!.."

47

3.- La conferința cu subiectul "Adevărul", ep. Suci
a atacat "Sistemul de inducere în eroare pe toate
planurile, practicat de U.R.S.S." → 68

A.- La conferința din Str. Polonă 48, din 20
Iunie, ep. Suci, după o scurtă introducere a Monseg.
Ghika, a spus :

"....cele două biserici (unită și ortodoxă),
sunt - după cum afirmă Papa Pius XI - blocuri ce s'au
sfărâmat din aceeași stâncă și fiecare sfărâmatură con-
ține filoane aurifere. E timpul să nu mai privim punc-
tele care ne separă ci pe acelea care ne aproprie. Să
ne aplecăm deci atât ortodoxii cât și uniții și să a-
dunăm aurul din filoanele ce ne aparțin și să-l predăm
curat ROMEI. Scriitorii români (de ex. Lucian Blaga,
vorbind despre teoria stilurilor) arată deosebiri
dintre uniți și ortodoci. Ce bine ar fi să studiem a-
proprierile, punctele care ne leagă și să lăsăm la o
parte diferențele".

După plecarea ep. Suci, conferința a continuat
sub președinția Monseg. Ghika.

Au luat cuvântul :

- prof. Frollo (senior) care a vorbit despre
"Euharistie" ;

- av. Zamfirescu din Baroul Ilfov (manist?),
care a spus :

"....am aflat numai de la ep. Suci că și orto-
doxii (ironic) au calități (aur în acele filoane au-
rifere) și mă surprinde această revelație, deoarece
aveam o părere mult mai proastă despre ortodoci".

După alte zeflemelă la adresa ortodoxilor, con-
tinuă :

"...trebuie să ne îndreptăm spre uniți, care cu
100 de ani în urmă s'au alipit Romei, căci așa am în-
vățat la istorie :

69

"când din Roma cea bătrână
"pe astea plaiuri ne-a adus Traian ...

(Sentinela română de V.Alexandri)

și dacă nu trebuie să ne îndreptăm la această cotitură
a istoriei - spre Roma, așa cum ne învață Monsegniorul
Ghika și Ep.Suciu, atunci unde trebuie să mergem - la
Rusciuk ?

Aș vrea să strig tare, să iasă pe geam și să
o ia pe str.Polonă în sus (aluzie la casa d-lui Tătă-
răscu) - spre a fi auzită de cei care și-au pierdut
auzul...."

În continuare av.Zamfirescu critică biserica
ortodoxă, spunând :

"....Bisericile noastre sunt părăginite. Am
fost la Caldărușani - ctitoria Basarabilor - cu un
grup de absolvenți ai Liceului Matei Basarab (unde am
studiat și eu) spre a reface Sf.Lăcaș și a trimite
acolo vara pe elevii meritoși. M'am isbit de nesimți-
rea preoților. Am găsit neînțelegere și murdărie la
frații mei ortodoxi (f.ironic)...."

"....Hajdeu a adus statui din străinătate, pe
care le-a plătit pe acea vreme cu 50.000 lei. Sunt sta-
tui mai frumoase decât cele din Catedrala Sf.Iosif.
Acoperișul e spart în casa lui Hajdeu. Marmorele au
crăpat și atunci când un funcționar din Tribunalul lo-
cal s'a dus să le lipească cu smoală a fost pedepsit,
pentru că a lipsit de la serviciu fără motiv. Iată orto-
doxismul și atunci când va suna ceasul eu, eu, eu voi
fi necruțator cu frații mei ortodoxi fie ei cât de I.
P.S. și sus puși...."

5.- La conferința din str.Polonă 48, din 21 Iunie, Ep.Suciu a vorbit despre "Sf.Euharistie".

"Sf.Euharistie este taina cea mare a creștinilor. Pâinea și vinul sfințit devine trupul și sângele Domnului, iar creștinul împărtășindu-se la contact cu Duhul Sfânt, devenind astfel una și același cu Dumnezeu ca și cu semenii săi care la fel prin Sft. împărtășanie se îndumnezeesc și se înfrățesc. Aceasta-i cheia de boltă: crezi în Sf.Euharistie ? Deci crezi implicit și în sft.Inviere.

În aceste vremi atât de grele trebuie să-l avem pe Isus în suflete și să nu ne fie frica de nimic. Asemeni martirilor să fim tari în credința noastră și la nevoie să acceptăm jertfa însă nimic să nu ne îndoie în credința noastră decât Dumnezeu și Regele."

6.- Legăturile Ep.Suciu în București.

Ep.Suciu este prieten intim cu D-na Gavrilescu din Str.Spătarului 37, fiica Amiralului Gavrilescu, decedat, și fostă profesoară la Blaj, pe când Ep.Suciu era doar preot. I-și sîc pe nume.

Ep.Suciu are strânse raporturi cu Monsegniorul Ghika și sora acestuia, Prințesa Ghika dela Palat.

A fost invitat la masă de consulul general Chinezu și de secretarul general dela Ministerul de Externe, Stoica.

09 } Este foarte bine văzut în cercurile anglo-americane din București. La prima conferință în Catedrala Sft.Iosif au fost prezenți patru americani. Dela Misiunea americană a primit cadou pâine și sardele proas-

pete (hrană rece pentru drum)

Sursa "Ion" semnalează comentariile cercurilor catolice asupra faptului, că după fiecare conferință ep.Suciu a fost dus dela Catedrala Sft.Iosif, acasă, cu o mașină americană, spre a nu fi expus unui eventual atac din partea comunistilor.-

Ep.Suciu este coleg și prieten cu fiul lui Hațieganu și cu Hațieganu-tatăl.

Este șeful spiritual a lui Maniu, Bădăcinul fiind în dioceza lui Suciu.

7.- Conversațiile lui "Costache" cu Ep.Suciu.

În seara zilei de 21 Iunie, informatorul a luat masa împreună cu Ep.Suciu, în casa d-rei Gavrilescu din Str.Spătarului 37 și redă astfel cele spuse de ep.Suciu :

"Am vorbit aproape patru ore în 6 ochi cu ep. Suciu.

Era mâhnit pentru că nu a putut vorbi la Politehnică studenților (Vineri seara), deoarece acest lucru i-a fost interzis de dl.Ministru Voitec. Spunea că regretă faptul că nu a fost în prealabil în audiență la acesta, spre a sta de vorbă și eventual a fixa de comun acord subiectele conferinței. Această neînțelegere s'a ivit numai din cauza neglijenței părintelui Todirici.-

Regretă incidentul cu atât mai mult cu cât avea mare nevoie de Ministrul Educației Naționale și de Ministrul Cultelor pentru numiri, transferări, detașări de preoți și profesori la școlile confesionale (unite) din dioceza sa.-

(R) 45

Spunea printre altele (într'o atmosferă intimă) "Nu înțeleg să mă amestec în politică. Maniu este un unit (pentru mine) și nu înțeleg să am cu el alte raporturi, decât dela episcop la credincios. Nu am intenția să critic guvernul. Zilele acestea a venit un membru marcant din partidul comunist să mă întrebe dacă am primit instrucțiuni (scrisori) dela Papa, spre aataca comunismul. Nu am primit nici o instrucțiune. Eu înțeleg să mor pentru credința mea religioasă, dacă e cazul, însă nu am nimic împotriva U.R.S.S."

Incheind capitolul despre conversația cu ep. Suciū, informatorul menționează că la una din conferințele dela Sft. Iosif, ep. Suciū a vorbit admirabil. (?) despre trecerea la călugărie a lui Suvorov, în ultimii ai ai vieții acestui feldmareșal rus și despre minunile lui.-

8.- Personalitatea episcopului Suciū (sursa Costache).

Provine dintr'o [foarte modestă familie de ardeleni din Blaj.

A făcut liceul la Blaj, având deosebite inclinații pentru partea științifică.

Are frați și surori pe care-i întreține.

Un frate a studiat în U.S.A., unde a obținut rezultate frumoase.

O soră este căsătorită cu un inginer. Altă soră este logodită cu un doctor.

Ep. Suciū are în prezent 37 ani, însă pare mult mai tânăr.

Tinuta foarte severă. Foarte curajos.-

Sub unguri a fost pus la zid pentru naționalismul său și a scăpat ca prin minune dela moarte.-

Modest. Calătorește în clasa treia, pe tampoane disprețuește confortul.

Mic de statură, uscățiv, pare un ostaș al lui Christos, asemeni figurilor lui El Greco.

Are un mare talent oratoric.

Prezintă problemele cele mai abstracte sub forme cari sunt accesibile minților cele mai simple. Posedă un timbru plăcut, știe să fie când duios, când extrem de sever în tonalitatea sa și astfel stăpânește auditoriul, pe care reușește să-l farmece.

Este foarte respectat de toată lumea.

Monsegniorul Ghika, deși este mai în vârstă cu aproape 40 de ani, îi sarută mâna și-i recunoaște superioritatea "lato-senso"

Totuși monsegniorul Ghika și nu ep. Suciu este animatorul unirii românilor într'o singură credință.

In concluzii - ep. Suciu este o foarte puternică personalitate, care e în stare să sufere martiriul pentru lupta pe care o duce în favoarea catalocismului

Intr'o notă referitoare la alegerile de mitropolit al Blajului și întocmită în preajma acelor alegeri, autorul ei îl descrie pe ep. Suciu astfel :

"O figură interesantă e dr. Ion Suciu, episcop locuitor la Oradea. Tânăr de 40 ani, cel mai de seamă orator contemporan din Ardeal, mistic, patetic, naționalist în gen legionar, poate fi o surpriză oricând.

Ep. Frențiu îl preconizează episcop la Cluj, în locul lui Hossu, dacă și după ce acesta va fi ales Mitropolit.-

Acest om de viitor trebuie cultivat negreșit"

15 februarie 1947

***Notă informativă* referitoare la predica rostită de episcopul
Ioan Suciu în Catedrala Greco-Catolică din Blaj,
cu ocazia Anului Nou**

(ACNSAS, fond Documentar, dosar nr. 8792, f. 149)

163/163
= 19
127

(E)

149

copie

La fisa

NOTA INFORMATIVA

15 Februarie 1947.

[In ziua de 1 Ianuarie 1947, cu ocazia predicii ținută în Catedrala greco-catolică din Blaj, Episcopul Ioan Siciu, vorbind despre credință a spus :

"Să-mi fie iertat că pomenesc aici acest nume Stalin, în sensul că socialismul sovietic este contra religiei creștine în Stat, ce să ne mai ascundem după deget".

Apoi dând citire dintr'o revistă americană prin care face apologia credinței, înobilarea sufletului omenesc, făcându-l o ființă superioară animalului tocmai prin acest lucru.

Vorbind de cetățeanul sovietic din Siberia spune :

"Să ne ierte animalul că îndrăznesc să-l compar cu el, deoarece în neștiința lui fi este superior acestui om care nu crede în Dumnezeu".]

Septembrie 1948

**Document în care este descris episodul primei arestări a
episcopului Ioan Suciu**

**Evenimentul s-a petrecut în 16 septembrie 1948, orele
16.00, imediat după vizita canonică efectuată în
localitatea Cătina, județul Cluj. Reținerea episcopului a
fost discreționară, nefiind emis vreun mandat de arestare
în acest sens.**

(ACNSAS, fond Informativ, dosar nr. 1, ff. 306-307)

F. Fetia manda de arsa tare

617 para F. Fetia

306

307

pe drumul mare F.

P. G. Luciu a fost prestat în ziua de 16 Sept 1948, ora 4 în împrejuror. Urmasii
toare: (pe drumul dintr-o cămină și Săuholeni)

În ziua de 16 Sept micșinate de masă
a făcut vizitatie caroniera cu Silviu
Călinăscu în parohia cămină J. Cluj.
După terminarea Silviu a luat masă cu
toate suite la casele parohiale. Unele timp
mai multe masini au vizitat comuna. Una
tot timp pul a stationat la marginea sta-
ției. Într-o zi o femeie ce vorbea
și s-a răspuns: "Am venit să-i facem și
noi o slujbă Săuholeni". În aceeași
zi după masă ~~un~~ urma să se
mai facă vizitatie în parohiile Săuholeni
și Cămină. La ora 3.15 au plecat spre
înainte în 2 bătăi. Par. J. Săuholeni cu
par. Leonida Fetti din Silveas într-o trasură
și par. Secreter Aurel Ruson cu teologul
Chifor în alba. Când ~~au~~ ne-am apropiat
de șoseaua egler-cluj au văzut 2 masini
"Jeep" de care au gândit că sunt, cari au trecut
înainte până nu au intrat în șosea. În-
tr-o zi și noi în șosea și mergând înainte
la cămină au găsit aceste masini staționând

măna pe el" Șeful a ezitat, p.s. a
intehat!,, Auzito un mandat de arestare
plutse aiive?"

307. ~~308~~

— "Nimic, ~~gand~~ pune mana pe
el", a ~~scut~~ potuait a doua ora civilul.
Șeful de sectie din nou a ezitat
și a negalherit.

P.S. din nou a raportat: Se luma
voie nu mă duc, nu mai eu foala, nu
puteti lua.

Așunci a telora o ordonal civilul:
"Puneti mana pe el" și ~~l-au~~ ^{putei}
civilul simplura și cu xful de sectie
au pus mainile pe el, ~~și~~ l-au ~~scut~~ colo-
nat din trasera și l-au urcat pe ma-
șina. Una portie № 30096 B.

Și masina a plecat cu el. Un civil
din a doua masina a intehat
daca p.s. au ceva bagaj. Probapoj
i-a dat paradesin și niul goavantar.
Epoi a plecat și a doua masina.
Sele ora 5 masimile au fost vadute
pecand joi hociu.

16 octombrie 1948

**Adresă a Direcției Generale a Securității Poporului către
Direcția Regională a Securității Sibiu în care se solicită să se
procure imediat probe împotriva episcopului Ioan Suciu
pentru a fi trimis în Justiție**

(ACNSAS, fond Informativ, dosar nr. 12640, f. 77)

00158

184
Dos 80 (11)

f
152/2088

16. OCT. 1948

CONFIDENTIAL

DIRECȚIUNEA REGIONALĂ A SECURITĂȚII

SIBIU

mapă

B2
exhauzibile
după

La rapoartele Dvs. Nr. 18452 din 11 și 18453 din 12 Oct. 1948, binevoiți a purcede de îndată la întocmirea unui dosar complet cuprinzând probe și declarații suficiente împotriva lui IOAN SUCIU, pentru ca acesta să poată fi înaintat Justiției.

Acste declarații vor înbrățișa întreaga activitate agitatorie antidemocratică a lui SUCIU.

Dosarul completat va fi înaintat în copie acestei Direcțiuni Generale pentru a se dispune.

Binevoiți a limita timpul necesar întocmirii dosarului la minimum posibil.

COLONEL DE SECURITATE

BIRTAS G.

Dos AS personal
CAPITAN DE SECURITATE
Ioan Suciu
H. Stănescu

notă